

Zpravodaj pěstitelů lilií SZO ČZS MARTAGON

2

2016

'Evina' (foto Jaromír Rezek)

LILIÁŘ

Přítel Sehnoutka letos slaví šedesátiny. Blahopřejeme!

Liliář – informativní zpravodaj pěstitelů lilií Specializované základní organizace Českého zahrádkářského svazu MARTAGON Praha – číslo 2/2016 (pořadové č. 199) – vydáno v květnu r. 2016, ročník 50, v současnosti vychází 4x ročně. Příspěvky k otištění zasílejte redaktorovi zpravodaje Jiřímu Kovářovi.

SZO ČZS MARTAGON řídí osmičlenný výbor, který pracuje ve složení:

Předseda: **Vratislav Novák**, Hrdinova 275, 196 00 Praha 9 – Čakovice, mobil 605 291 261, e-mail: vr.novak@martagon.cz. Členové výboru: **Jindra Halašová** – hospodářka, pokladní, e-mail: jihalasova@seznam.cz, **Jiří Hloušek** – jednatel, e-mail: hlojir@centrum.cz, **Jiří Kovář**, Na Vyhlídce 624, 387 01 Volyně, redaktor Liliáře, e-mail: kovar.lilie@seznam.cz, **Pavel Petrlik** – burza semen, e-mail: petrlikpavel205@seznam.cz, **Božena Reisová** – členka výboru, e-mail: reisova@seznam.cz, **RNDr. Tomáš Sehnoutka** – zapisovatel, e-mail: tomas@sehnoutkovi.cz, **Ing. Jiří Svoboda, Ph.D.** – místopředseda, matrikář, e-mail: jiri.svo@vurv.cz.

Internetové stránky www.martagon.cz připravuje: Ing. Václav Vinčálek, (e-mail: vaclav.vincalek@martagon.cz nebo martagon@martagon.cz).

Revizní komise: Ing. Věra Ječná, Mgr. Jana Mašková, Mgr. Věra Semeráková. *Za obsahovou a věcnou správnost příspěvků odpovídají autoři.*

Pozdrav našim čtenářům

Vratislav Novák

Vážení přátelé liliáři, dámy a pánové,
dovolte mi, abych Vás jménem výboru MARTAGONU v úvodu dnešního Liliáře srdečně pozdravil a popřál Vám zajímavé čtení našeho zpravodaje, kde je tentokrát hodně informací klubového charakteru.

Lilie nám, jak předpokládám, dobře rostou, a tak se máme opět na co těšit. Je radost pozorovat jejich růst od těch začátků, kdy se ukazují první rašící špičky lodyh, až po nasazování pupat a pukání prvních květů. Nezapomeňme na jejich bedlivé sledování a včasnou reakci na možné škůdce. Je třeba si naše krásné květiny pohlídat a postarat se o ně, ony se nám za tu starost pak bohatě odmění.

Děkuji za krásné velikonoční pozdravy od mnoha našich přátel. Nejmenuji všechny, ale rád bych na dálku prostřednictvím Liliáře pozdravil alespoň dva naše dlouholeté členy, a to paní Marušku Krejčířovou z Hodonína a našeho velkého přítele pana RNDr. Vladimíra Chaloupeckého, CSc. Děkuji ještě jednou za přání a přeji za všechny hodně zdraví a radosti na zahrádce.

Máme za sebou dvě úspěšné letošní schůze, výroční a jarní. Spolupráce našich členů se odráží na jejich dobrém průběhu a na kvalitě našeho setkávání při všech schůzích. Mnoho našich členů pak odchází spokojeno k domovu a za to jsme rádi. Při té příležitosti děkuji našim liliářům za jejich veškerou pomoc. Nyní před sebou máme výstavy, a tak budeme opět rádi za jakoukoli případnou

spolupráci, kterou každý z pořadatelů našich výstav rád přijme. Věřím, že vše opět společně dobře zvládneme, aby byl náš MARTAGON dobře reprezentován v očích návštěvníků výstav. Ostatní informace budou v pozvánkách na výstavu a v odstavcích z naší organizace.

Přátelé, děkuji Vám a přeji dobrý rok pro lilie a velkou radost z jejich pěstování.

Vratislav Novák

Z naší organizace

Ohlédnutí za jarní schůzí MARTAGONU

Členskou schůzi jsme měli „na Josefa“ dne 19. 3. 2016. Za výbor organizace musím poděkovat všem dodavatelům, kteří poskytli přebytky pěstitelského materiálu k odběru o přestávce, a vůbec celkově všem, kteří pomáhají na schůzích, kdy je třeba vše zvládnout, aby vše hladce a lépe proběhlo.

Děkujeme za dar cibulí lilií od přítele Václava Jošta – kolekce orientálek šla, jak se říká, na dračku. Dále přítel Pavel Nejedlo schůzi obohatil možností nákupu lilií z různých skupin zahradnického třídění, a tak měli přítomní pestrý výběr. Přítel Jan Klement přivezl na schůzi pěknou kolekci cibulí lilií o nadstandardní velikosti a tento jeho pěkný sortiment převážně českých odrůd byl vydražen v aukci, kterou jinak pořádáme pravidelně vždy při podzimních schůzích. Během mimořádné aukce byla promítnuta ukázka ze zahrady přítele Jendy Klementa a bylo vidět, že tento pan liliář má bohatou sbírku lilií. Ostatně, jak víme, je velkým fandou do těchto květin. Ukázka budila všeobecný zájem.

Na schůzi byla také přednesena zpráva finanční a revizní, poté následovalo jejich schválení plénem. Podle programu také došlo na pěstitelskou debatu, která byla hodně přínosná a byla dobře doplňována účastníky diskuze. Vše za postupné projekce s ukázkami rozmanitosti květů lilií. Účast na schůzi byla také dobrá – děkuji.

Vratislav Novák

Rok 50. výročí SZO ČZS MARTAGON a 50. ročník zpravodaje Liliář

Jak známo, letošní rok 2016 je rokem 50. výročí založení MARTAGONU a též vychází 50. ročník našeho zpravodaje Liliář. Celým jubilejním ročníkem, a to ve všech číslech, prolínají nebo budou prolínat zmínky vztahující se k tomuto výročí či historii naší činnosti, nicméně v příštím čísle, které bude dvousté v pořadí, se o našem jubileu zmíníme trochu podrobněji. Při této příležitosti opět vyzývám naše pamětníky, aby zavzpomínali a do Liliáře napsali nějakou zajímavost z dávného chodu naší organizace (v termínu nejpozději do konce srpna t. r.).

V minulém čísle Liliáře jsem ve svém úvodním slovu popisoval jisté změny, kdy potřebujeme ušetřit na výdajích, které vynakládáme v rámci naší klubové činnosti. Revizní komise jako úsporu finančních prostředků navrhla vydávat jen tři čísla Liliáře ročně, což bylo též plénu letošní jarní schůze sděleno. Na minulé výborové schůzi konané dne 31. 3. 2016 o tom výbor jednal. Připomínku

zredukovat časopis Liliář na tři čísla za rok nepodpořil a rozhodl, že zůstane u stávajícího počtu vydávání čtyř čísel za rok. Úspor již bylo dosaženo změnou tiskárny a redukcí na 20 (případně 24) stránek textu. *Jiří Kovář*

Přednáška Vráti Nováka o pěstování lilií v Hradci Králové

V Hradci Králové se uskutečnilo oblastní školení pro zahrádkáře východočeského kraje, kde začátkem března provedl přednášku o pěstování lilií spojenou s promítáním náš předseda Vratislav Novák.

Ve zprávě pro Liliář V. N. píše: „Byl jsem pozván a kontaktován z odborného oddělení ČZS, abych zde něco o liliích pronesl, a já rád souhlasil. Jedním z důvodů byla také možnost dobré propagace našeho MARTAGONU a pěstování lilií jakožto krásných zahradních květin. Prostředí sálu v restauraci U Švagerků poblíž vlakového nádraží v Hradci bylo pro tento účel naprosto vyhovující. Má přednáška celkem trvala 2 hodiny (od 8 do 10 hod.), dále školení pokračovalo podle předem připraveného scénáře. Byl jsem mile překvapen zaplněným sálem i tím, že jsem hovořil do mikrofonu. Po představení a seznámení účastníků s naší činností, včetně zmínky o dalších liliářských organizacích LILIE Hodonín a Brno LILIUM, jsem otevřeně hovořil o pěstování a úskalích, která jsou při pěstování lilií možná. Měl jsem připravené různé body, podle nich jsem postupoval a na konci odpovídal i na množství dotazů. Za mé vyprávění o liliích, které bylo z mého pohledu se zájmem posloucháno, jsem na konci vystoupení uslyšel potlesk, a tak byl MARTAGON dobře představen.“

Jiří Kovář a Vratislav Novák

Liliář Josef Basík v televizi

Dne 25. března t. r. jsem obdržel od přítele Pavla Petrlíka upozornění, že v neděli dne 27. března t. r. v 11.55 hodin vystoupí v pořadu Váš Prima receptář na televizním programu Prima náš člen, liliář a zahradník, přítel Josef Basík, který zde pohovoří o pěstování cibulovin, včetně lilií. Příteli Basíkovi blahopřeji k úspěchu na televizní obrazovce a za nás všechny mu přeji, aby se mu zahradnické dílo dařilo, a zároveň mu děkuji za spolupráci a podporu, kterou od něj MARTAGON má. *Vratislav Novák*

Výlet pro naše členy do Botanické zahrady

V pátek 17. června 2016 se půjdeme podívat do Botanické zahrady v Praze – Troji. Sraz účastníků je v 10 hodin u hlavního vchodu, který je zespodu zahrady – od pražské ZOO podle šipek. V minulosti jsme několikrát v této zahradě jako výprava naší organizace už byli. Rádi si zde známá místa (po návrhu z naší členské schůze) připomeneme. Bylo by dobré se zřejmě pokusit obnovit spolupráci na úrovni, která dříve mezi MARTAGONEM a Trojskou BZ byla, a proto se pokusím do termínu návštěvy něco v tomto směru podniknout a budu Vás, přátelé, informovat. Doprava – autobusem č. 112 z Nádraží Holešovice (stanice metra trasy C) do zastávky Zoologická zahrada/Botanická zahrada.

www.botanicka.cz

Vratislav Novák

Spolkový den v Čakovicích

V sobotu 18. června 2016 se opět koná Spolkový den v Čakovicích, kdy se náš MARTAGON a s ním ČZS představí veřejnosti. Na tomto dnu jsme se již předvedli dvakrát v předešlých letech – je to pro nás určitá forma propagace, kterou je třeba podporovat. Opět přivítáme aktivitu našich liliářů z okolí, kteří mohou přijít pomoci k našemu stánku, kterým představíme MARTAGON a jeho činnost. Remitenda od redakce Zahrádkáře je už připravena na propagaci, jedná se o letáky a starší čísla Zahrádkáře, včetně Rukověti zahrádkáře. Děkuji tímto za podporu z ústředí ČZS. Bude třeba vše dopoledne připravit, ve 14 hodin je zahájení, a pak zase vše složit a uklidit. Ti, co mohou přiložit ruku k dílu, mohou kontaktovat předsedu V. Nováka (viz výbor v Liliáři) – děkuji.

Vratislav Novák

Poděkování za tipy na naše exkurze

Mnohokrát děkujeme za pozvání k návštěvám zahrad našich členů. Nejdříve poděkujeme paní Stáně Skořepové za nabídku k prohlídce její zahrady v Městci Králové. Jak jsem už řekl na jarní schůzi, vážím si tohoto pozvání, ale časově nás všechny letošní akce příliš „tlačí“, včetně následných výstav. Vážíme si tohoto pozvání, vždyť jsme tam již jednou v minulosti na exkurzi byli a určitě se tam všem tehdy líbilo.

Do budoucna by mohla být zajímavá i prohlídka zahrádek u zahrádkářů a našich členů v jihočeském Sezimově Ústí, kde jsou přátelé Josef Hrbek, Vladimír Krňák a Pavel Krejčí. Já to tam znám a vím, jak je to tam pěkné. Pak už je to kousek do Chýnova k příteli Josefu Basíkovi. To je pan zahradník a mezi liliáři uznávaný odborník, který velmi úspěšně pečuje o krásnou zahradu. Z Chýnova je také přítel Miloš Krump, který mne velice překvapil svou zahradou a výpěstky. A nevím, jak to všechno stihá... To už je, přátelé, úvaha na výlet na celý den, ale bylo by to určitě pěkné. Myslím, že domluva s těmito přáteli (našimi členy) by byla možná. Několikrát nás také zvala i paní Milada Fischerová z Koloveče – i ji pozdravujeme a děkujeme za pozvání. Jak říkám, všechno závisí na čase, důležité však je, že máme výběr.

Vratislav Novák

Přehodnocení pozvání na zahradu předsedy Vratislava Nováka

Přátelé, na jarní schůzi v březnu jsem navrhl, že bych zrealizoval společný výlet na mou zahradu, který by byl spojen s ukázkou pěstování martagonů. Nyní si však uvědomuji, že se vše časově bohužel těžko zvládá. Když se tak nad tím zamyslím, převážná řada potenciálních účastníků téhle akce bude určitě přítomna na výstavě v Čakovicích, takže se stejně na mou zahradu půjdeme podívat – dojdeme tam třeba klidně natříkrát, podle toho, kdo a kdy přijede. Rád bych se proto omluvil, že nebudu pozvánku psát s konkrétním červnovým termínem, ale pro zájemce rád udělám tuto prohlídku při naší klubové výstavě na zámku. Děkuji za pochopení.

Vratislav Novák

Zpráva o hospodaření SZO MARTAGON za rok 2015

Dle řádné účetní závěrky provedené k datu 31. 12. 2015 byl stav finančních prostředků naší organizace tento: pokladní hotovost 1.471 Kč, zůstatek na běžném účtu v bance FIO 57.122,23 Kč.

Dle výkazu zisku a ztrát. Náklady za rok 2015 byly ve výši 115.972,80 Kč.

Výnosy za rok 2015 byly ve výši 113.666,65 Kč. Ztráta ve výši 2.306,15 Kč.

Rozbor nákladů a výnosů dle výkazu zisku a ztrát

Spotřebované nákupy	15.954,-	
Cestovné	11.891,-	
Repre fond	453,-	
Periodika	53.893,-	
Internet	7.840,80	
Výstavní činnost	5.150,-	
Nájmy	2.250,-	
Členské příspěvky	6.960,-	
Poštovné, kopírování	908,-	
Ostatní náklady	1.216,-	
Dohody	8.205,-	
Bankovní poplatky	1.252,-	
Příspěvky na pronájem, výnosy z aukce, burza semen, výnosy z výstav, příspěvky na činnost		24.026,65 Kč
Přijaté členské příspěvky 2015		34.735,00 Kč
Provozní dotace		54.905,00 Kč

Zpracovala Jindra Halašová dne 15. 3. 2016

Zpráva o revizi

Dne 16. března 2016 proběhla revize účtů SZO ČZS MARTAGON za období od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015. Revize se zúčastnili zástupci SZO ČZS MARTAGON: hospodářka a pokladní paní Jindra Halašová, předsedkyně revizní komise Ing. Věra Ječná, revizorky Mgr. Jana Mašková a Mgr. Věra Semeráková, předseda pan Vratislav Novák.

K revizi byly předloženy tyto podklady za období 1. 1. – 31. 12. 2015:

- účetní deník
- pokladní deník
- účetní doklady
 - faktury a smlouvy: číselná řada dokladů B29001–B29016
 - bankovní výpisy: ČSOB – číselná řada dokladů B04001–B04026
FIO banka – číselná řada dokladů B14001–B14104
 - pokladní doklady: číselná řada dokladů P1200001–P1200070
 - vnitřní doklady: číselná řada dokladů U00001–U00008
- pokladní hotovost

Při revizi bylo shledáno, že:

- údaje v účetním deníku odpovídají předloženým účetním dokladům,
- pokladní hotovost k 1. 1. 2015 byla 1.809 Kč, ke dni 30. 6. 2015 činila 11.464,00 Kč, k 31. 12. 2015 činí **1.471,00 Kč**,
- na běžném účtu vedeném u ČSOB byl počáteční zůstatek ke dni 1. 1. 2015 **2.004,78 Kč**, zůstatek k 30. 6. 2015 2.713,38 Kč.
Konečný zůstatek k 31. 12. 2015 je **0,00 Kč**,
- na běžném účtu vedeném u FIO banky byl počáteční zůstatek ke dni 1. 1. 2015 **500,00 Kč**, zůstatek k 30. 6. 2015 36.798,20 Kč, konečný zůstatek k 31. 12. 2015 činí **57.122,23 Kč**,
- podle výkazu zisku a ztráty byly za rok 2015 náklady celkem ve výši **115.972,80 Kč** a výnosy ve výši **113.666,65 Kč**, celková ztráta za rok 2015 činí **2.306,15 Kč**.

Čerpání nákladů a příjem výnosů za rok 2015 je nutné projednat a schválit na členské schůzi.

Revizní komise navrhuje v rámci úspor finančních prostředků, aby byla vydávána ročně tři čísla zpravodaje Liliář s pevně danými termíny, které stanoví výbor s ohledem na činnost MARTAGONU.

V Praze dne 16. března 2016 zapsala Ing. Věra Ječná, předsedkyně revizní komise

Rozpočet SZO ČZS MARTAGON na rok 2016

<u>Náklady</u>		<u>Výnosy</u>	
Spotřebované nákupy	16.000	Výnosy z výstav, burza semen	
Cestovné	14.000	Příspěvky – tombola	30.000
Repre fond	500	Členské příspěvky	34.000
Periodika	42.000	Provozní dotace	53.000
Internet	8.500		
Výstavní činnost	10.000	Celkem výnosy	117.000 Kč
Nájmy	4.000	Náklady	116.000 Kč
Členské příspěvky	7.000	Výnosy	117.000 Kč
Poštovné a kopírování	1.500	Zisk	1.000 Kč
Vzdělávání	3.500		
Dohody	9.000		
Celkem náklady	116.000 Kč		

*Zpracovala Jindra Halašová
dne 26. 2. 2016*

Výstava narcisů – Čakovice 19. 4. – 20. 4. 2016

Vratislav Novák

Náš MARTAGON se velice dobře předvedl na 1. výstavě narcisů, kterou uspořádal v prostorách Klubu seniorů v Čakovicích. Zde na obecním úřadě vlastně začaly první výstavy lilií, než jsme je pak přesunuli na čakovický zámek. Na této naší premiérové výstavě jsme vytvořili úžasnou podívanou na krásu narcisů. Dokumentaci obětavě provedl náš aktivní člen přítel Dušan Pangrác starší. Všichni pak budeme mít možnost tuto podívanou zhlédnout třeba na našem promítacím dnu na konci tohoto roku, pozvánka bude v Liliáři č. 3/2016, včetně programu po tento den.

Na výstavě bylo bohaté zastoupení různých skupin zahradních narcisů, ale i několik botanických druhů. Počet exponátů činil celkem 92 váz a narcisy byly ve vázách zhruba na polovic po 3 až 5 kusech. Byly dobře rozmístěné tak, aby výrazně ladila jejich barva a tvary květů, a to vše bylo dílo přítele Karla Utratilá, který má pro květy narcisů velký cit a mnoho zkušeností s jejich pěstováním. Však také on a přítel Pavel Nejedlo tuto výstavu květy narcisů naplnili. Necelých 10 exponátů vystavil také Vratislav Novák. Doprovodná zeleň, jako břízka, modřín a další pěkně doplnily celou tuto hezkou výstavu a chvála návštěvníků byla nám odměnou.

K vidění byly také vzácnosti z novošlechtění Pavla Nejedla, např. jeden z nejkrásnějších kolárů 'Charlie', který je pojmenován po příteli Karlovi Utratilovi. Patří mu, přátelé, veliké poděkování za tuto výstavu, která zde pod hlavičkou MARTAGONU byla, a já mohu jen říci – klobouk dolů. Smekám před ním za jeho práci pro spolek a jsem rád, že jsem to s ním a jeho ženou paní Utratilovou mohl udělat a být přítom. Děkuji Karlovi za všechny naše liliáře, kteří výstavu navštívili. Byla zde vytvořena prezentace naší organizace na výstavních panelech a u stolku nám velmi pomohla naše obětavá členka výboru paní Boženka Reisová, děkuji.

Do naší pokladny přibyl nečekaný dar 500 Kč na činnost organizace od anonymního návštěvníka. Neznámý pán přišel, viděl výstavu, já s ním krátce pohovořil, zřetelně byl vidět jeho zájem a spokojenost... Řekl, že znal mého otce, jak pěstoval jiřinky, a také že se zná s Karlem Utratilem. Poté, až po jeho odchodu, jsem od paní Boženky zjistil, co nám provedl. Vyběhl jsem za ním ven a říkám: „Pane, to přece nejde!“ A on povídá: „Je to od vás bohublíbá činnost a jsem rád, že jsem to tu viděl, berte to jako dar pro MARTAGON za to, co děláte“. Já jsem alespoň pánovi poděkoval a dal na cestu nějaké zahrádkářské a liliářské publikace. Myslím, že se výstava povedla a ohlasy od návštěvníků to jen potvrdzovaly. Přišlo také poděkování z obecního úřadu.

A tak se můžeme těšit na promítnutí pěkných exponátů narcisů na naší mimořádné podzimní schůzi.

Pozvánky na výstavy lilií

Pozvánka na výstavu lilií – Zámek Čakovice 2016

Již podeváté v řadě se koná výstava, která bude letos opět v Schoellerově sále čakovického zámku, kde je pro lilie důstojné prostředí a výstavy se zde stávají tradicí. Pravidelní návštěvníci si pak sem nacházejí cestu a přivádějí své přátele k zhlédnutí podívané, kterou zde naši liliáři pro všeobecné potěšení připravují. Příjem květů na výstavu bude v pátek 1. 7. 2016 od 12 hodin u zadního vstupu do zámku, kde se nachází přístup k sálu. Za dvorem u vstupu je příhodné parkoviště. Výstava se koná v sobotu 2. července od 9 do 19 hodin a v neděli 3. července od 9 do 17 hodin.

Srdečně zveme naše členy na tuto výstavu, a kdo bude mít zájem pomoci s přípravou či případně vystavit své květiny, bude vřele vítán. Kontaktní adresa je na předsedu naší organizace MARTAGON Vratislava Nováka – viz výbor v Liliáři.

Výstava lilií a jejich aranžmá Hodonín 2016

Termín zahájení je 30. června ve 14 hodin. Výstava potrvá do 2. července 2016, instalace bude den před zahájením, místo konání je tradiční na Městském úřadě Horní Valy v Hodoníně.

Kontakty: M. Krejčířová, telefon 733 368 063, J. Klement, tel. 604 148 962.

Hejnice 2016

Výstava lilií se koná v římskokatolické bazilice v Hejnicích na Liberecku v době Mariánské pouti od 2. července 2016 až do odkvětu vystavených lilií. Příprava výstavy se uskuteční den předem – bližší informace poskytne Tomáš Schnoutka (kontakt viz složení výboru MARTAGONU).

Rajhrad u Brna 2016

Výstavu lilií pořádá SZO Brno LILIUM ve dnech 2. až 6. července 2016 v Rajhradu u Brna v prostorách tamního kláštera. Instalace lilií bude v pátek 1. července t. r. Bližší informace podá Ing. Bartoš na tel. 549 424 228 nebo př. Klement, tel. 604 148 962.

Výstava lilií v Rakovníku 2016

Ve dnech 8. až 10. července 2016 se uskuteční tradiční výstava lilií v Rabasově galerii v Rakovníku. Zahájení je v pátek 8. července v 9 hodin. Otevřeno bude každý den od 9 hodin do 17 hodin. Příjem květů a jejich instalace proběhne již ve čtvrtek dne 7. července 2016 od 10 do 15 hodin. Na přátelském setkání liliářů se sejdeme ve čtvrtek večer. Podrobnější informace poskytne člen výboru MARTAGONU Jiří Hloušek.

Květy na výstavišti v Lysé nad Labem 14. až 17. července 2016

Letní celostátní výstava květin a zahradnické trhy v Lysé n/L mají mnohaletou tradici. Tým aranžérů Českého zahrádkářského svazu zde vytváří nezapomenutelná zákoutí a vazby z krásných květin. Nádherné květy, jako jsou lilie, fuchsie, pelargonie, jirfinky, denivky, trvalky a okrasné rostliny, představí Specializované základní organizace ČZS MARTAGON, LILIUM Brno, PELARGONIE, ACHILLEA, ROSA KLUB, DAGLA a mnoho dalších pěstitelů ČZS. V rámci expozice ČZS bude letos nově dětský koutek i s interaktivní dětskou expozicí. Součástí expozice budou velmi oblíbené specializované poradny vystavovaných květin, stánek časopisu Zahrádkář a vinařské posezení. Na závěr, podle zájmu, bude výprodej exponátů. Během výstavy bude probíhat Floristická soutěž ČZS – celostátní kolo.

Instalace lilií bude probíhat ve středu 13. července 2016 po celý den. Informace na www.zahradkari.cz nebo u předsedy MARTAGONU Vratislava Nováka.

Žirovnice 2016

MUDr. Josef Kříž ze ZO ČZS v Žirovnici, který je také členem MARTAGONU, zve liliáře na tradiční výstavu, která bude ve dnech 16. až 18. července t. r. v tamním zámku. Příprava exponátů je v pátek odpoledne 15. července. Večer po společné večeři bude přátelské posezení. Vystavovatelům bude proplacena cesta a ubytování, které pořadatelé zajistí.

Informace na e-mailu: mudrkriz@seznam.cz

Výstava Květy – Volyně 2016

(pořádají členové SZO ČZS MARTAGON ve spolupráci s místní organizací Volyňská kultura)

Letošní pouťová výstava Květy – Volyně 2016 bude 15. v pořadí a uskuteční se v Pošumavské tržnici a Malé galerii ve Volyni. Počítáme s vystavením pozdně kvetoucích lilií, mečíků, růží, fuchsí, bonsajů, kaktusů a dalšího širokého sortimentu květin v té době kvetoucích. Expozice květin bude propojena s výtvarnými díly. Otevřeno bude v sobotu 6. srpna 2016 od 10 do 19 hodin a v neděli 7. srpna 2016 od 9 do 17 hodin.

Instalace exponátů bude v pátek 5. srpna 2016 odpoledne. Vše ostatní je stejné jako v minulých letech, informace poskytne Jiří Kovář na e-mailu: kovar.lilie@seznam.cz.

Vyhlášení fotosoutěže na rok 2016

I v letošním roce počítáme s touto naší soutěží. Za několik let trvání nám došla od našich členů celá řada povedených snímků a jejich počet se pěkně rozrůstá. Máme tak možnost z nich pak vybrat i pěkné obrázky na stránky Liliáře. Výsledek soutěže za rok 2015 byl zveřejněn v minulém čísle.

Pro letošní rok jsou vypsány NOVĚ hned tři kategorie.

1. Lilie a živočichové. Soutěží se o cenu Vratislava Nováka a tou je kolekce zajímavých vybraných lilií.
2. Nejkrásnější snímek semenáče z našich novošlechtění nebo odrůdy lilie vypěstované v Čechách.
3. Nejkrásnější snímek botanické lilie.

Pro vítěze v kategoriích č. 2 a 3 budou vybrány kvalitní ceny, které soutěžícím udělí naše organizace MARTAGON.

Až do konce září t. r. můžete posílat své soutěžní obrázky na adresu předsedy V. Nováka nebo i e-mail vaclav.vincalek@martagon.cz. Vyhodnocení této soutěže pak bude na některé naší schůzi. Počítáme s promítáním a následné vybrání těch nejlepších určí účastníci schůze vyplněním na připravené hlasovací listky. A pak už se mohou ti naši úspěšní fotografové těšit na přebírání cen třeba za zvuku fanfár, nechme se překvapit. *Vratislav Novák*

Krátce k webovým stránkám www.martagon.cz

Jiří Kovář

Celá léta spravuje internetové stránky MARTAGONU Ing. Václav Vinčálek, který jim věnoval a věnuje mnoho času – víc než by se mohlo leckomu zdát. Poděkování našemu webmasterovi je namístě a i v Liliáři ve zprávách předsedy byly nejednou webové stránky příznivě zhodnoceny.

Přítel Vinčálek však už před 6 lety avizoval (viz Liliář č. 3/2010 str. 3), že by byl rád, kdyby někdo mohl postupně správu našeho webu převzít. Výbor by také rád naše členy alespoň stručně informoval, jaká je situace v současnosti, kdy na návrhu pracovní verze nových stránek začala pracovat členka MARTAGONU př. Rabasová, ale nic konkrétního není definitivně hotovo ani rozhodnuto. Na transformaci je postupně participováno a je v řešení. Pokud by někdo z našich členů přišel s další konkrétní vizí, jak celou věc kolem webových stránek optimalizovat, může své návrhy nebo připomínky adresovat přímo ke konzultaci stávajícímu webmasterovi př. Vinčálkovi, který má důvěru výboru k jednání.

A protože je v MARTAGONU rok 2016 rokem jubilejním, kdy bychom letos rádi v Liliáři tiskli i články orientované k historii klubu, požádal jsem př. Vinčálka o napsání krátké zprávy o našich webových stránkách, která následuje.

Webové stránky SZO MARTAGON v roce 2016

Václav Vinčálek

Letos je to již 12 let, co jsme zřídili internetové stránky naší organizace. Ti starší si možná pamatují na členskou schůzi v roce 2004, na které jsme

zvažovali, zda se do takového projektu pustit, anebo ne. Myšlenku vytvořit vlastní stránky tehdy podpořila většina zúčastněných, i když se objevily též hlasy skeptické. Ty poukazovaly především na důležitý moment – že je potřeba uvažovat nejenom o zřízení internetových stránek, ale též se postarat o jejich průběžnou a trvalou aktualizaci. Nedoplňovaný obsah nejenom že neuspokojí pravidelné návštěvníky, ale odradí náhodné čtenáře se k stránkám vracet. Jak moudré upozornění to bylo, ukázalo následující období.

Důvody pro zřízení stránek byly v podstatě dva – za prvé poskytovat pěstitelům a šlechtitelům informace, kterými by si rozšiřovali své odborné znalosti o liliích, za druhé informovat jak členy spolku, tak širší veřejnost o činnosti organizace a šířit povědomí o jejich aktivitách.

Internetové stránky jsou zpravidla posuzovány podle vzhledu a podle obsahu. Po vzhledové stránce působí naše stránky, zejména z pohledu mladší generace, zastarale. Odpovídají jak tehdy dostupným technickým prostředkům, tak znalostem jejich tvůrců. Vznikly v době, kdy neexistovaly tzv. redakční systémy, kterými se vytváří grafická podoba stránek a které redaktorům usnadňují práci.

Obsahová stránka se řídí jednak schopností autorského kolektivu produkovat zajímavé příspěvky, jednak zájmem hlavní skupiny návštěvníků o určitá témata. Existující internetové stránky mají zhruba stejnou podobu, jako měly ty původní. Některé rubriky přibýly, některé byly vyřazeny nebo sloučeny s jinými. Dnešní struktura je poněkud nevyvážená a měla by být pouze dočasnou. Souvisí to s připravovaným předáním péče o podobu a obsah stránek mladým.

Uvedeme-li trochu statistických dat, pak můžeme konstatovat, že obsah stránek byl obsahově aktualizován nejméně stokrát za rok, tedy v průměru dvakrát týdně. K dnešnímu dni navštívilo stránky přes 59.400 čtenářů a vzhledem k frekvenci návštěv se dá předpokládat, že při vydání tohoto příspěvku přesáhne číslo hranici 60 tisíc. V jednotlivých textových rubrikách se dnes nachází přes 120 příspěvků. Fotogalerie obsahuje víc než 12.000 snímků. Další plány na zlepšení našich webových stránek byla celá řada. Bohužel značná část z nich zůstala jen na papíře nebo v hlavě. Nepodařilo se například zajistit cizojazyčné mutace důležitějších příspěvků. Přes doplňování rubriky „Klasifikace a třídění lilií“ o víceméně zásadní příspěvky ze světa botaniky lilií její náplň neupoutala řadové návštěvníky. Na dlouhou dobu byla narušena vazba mezi snímky ve fotogalerii s údaji z mezinárodního registru lilií. I přes obnovení vybraných odkazů zůstalo z původního záměru pouhé torzo.

Na druhé straně je možné mít z některých skutečností radost. Při hodnocení stránek v roce 2008, tedy po čtyřech letech fungování, jsme zaznamenali 10 a půl tisíce návštěvníků. Jak bylo shora uvedeno, tak se za dalších osm let vyšplhalo číslo návštěv na zhruba 60 tisíc. Zájem o stránky tedy stoupá. Rychle se zvyšuje i počet snímků umístěných ve fotogalerii. Za minulých šest let se více než zdvojnásobil. Pravidelně roste též počet příspěvků

v „Galerii liliářů“, ve kterých přinášíme rozhovory s předními liliáři z naší republiky.

Kritickému hodnocení našich internetových stránek bych se měl pravděpodobně vyhnout. Věřte, že nedostatků vidím víc než dost. A taky jsem námětů na jejich zlepšení hodně slyšel. Bohužel se v převážné většině jednalo o příslovečné hraběcí rady. Ti, kteří byli ochotni přiložit ruku k dílu, by se dali spočítat na prstech jedné ruky. A mohla by to být i ruka truhláře, neboť těm zpravidla nějaký ten prst chybí.

Galerie našich liliářů – RNDr. Tomáš Sehnoutka

Vy, kteří navštěvujete schůze MARTAGONU, jste se s Tomášem Sehnoutkou jistě mnohokrát setkali. Pokud jste ho požádali o nějakou odbornou radu, tak jste bezpochyby dostali kvalifikovanou odpověď. Pravděpodobně si vzpomenete i na názornou instruktáž o šupinování liliových cibulí. V dnešním rozhovoru se však dozvíte i věci, o kterých jste s ním patrně neměli možnost debatovat.

Mohl byste pro začátek uvést hlavní mezníky ze svého života?

Narodil jsem se v Hořicích (okres Jičín), ale od malička žiju v Jablonci nad Nisou. Bydlím už šedesát let v domě se zahradou ve středu města. Moje tetička (dědečkova sestra) mne učila zahradničit už od tří let. Před domem, ve kterém bydlím, rostou nádherné magnolie. Když jsem se 7. ledna 1956 narodil, přišly v únoru tak velké mrazy, že magnolie zmrzly a jen obrazily od kořenů. Nyní jsou už opět vysoké skoro osm metrů. Kromě práce na zahradě jsem se v letech 1968–1970 věnoval skautingu (až do jeho zákazu totalitním režimem). Poté jsme jako vodní skauti přešli do vodáckého oddílu TJ Delfin. Provozovali jsme náročnou vodní turistiku na divoké vodě.

Pokud vím, vystudoval jste přírodní vědy. Na které škole a v jaké specializaci?

Dravé řeky mne nadchly v době, kdy jsem studoval na gymnáziu v Jablonci nad Nisou. Čtvrtý ročník gymnázia jsem dokončil už ve Žďáře na Sázavou, kde byla příprava na studium v Sovětském svazu. Chtěl jsem totiž studovat molekulární biofyziku a tento obor u nás nebyl. V roce 1975 jsem odmaturoval s vyznamenáním a na podzim začal studovat na Charkovské státní univerzitě. Tam jsem získal slušné vzdělání v botanice, fyziologii rostlin i živočichů a posléze i v biochemii, genetice a evoluční biologii. O prázdninách jsem podnikl cesty po celém SSSR. Navštívil jsem Karélii, několikrát Krym, Kavkaz, Arménii, Pamír, západní i východní Sibiř. Jedním z nejsilnějších zážitků byla plavba po jezeře Bajkal a následně putování po horách a pobřeží nejhlubšího jezera světa.

Jednou jste se zmínil o tom, že jste jako student pracoval na stavbě mládeže v Sovětském svazu. Musela to být zajímavá zkušenost. Jak to všechno bylo?

Na cesty po SSSR jsme si vydělávali na stavbách mládeže. V roce 1977 jsem stavěl Bajkalsko-amurskou magistrálu (BAM) v úseku mezi řekou Lenou a jezerem Bajkal. O dva roky později jsem se zúčastnil stavby další železnice, tentokrát u řeky Ob v západní Sibiři. Kolem trati BAMu rostly v borových lesích tisíce lilí, myslím, že to byl druh *Lilium martagon*. Jednu kvetoucí lodyhu mám ve svém herbáři vyfotografovanou.

Kdy jste se začal zajímat o lilie?

První lilii jsem viděl na táboře po první třídě. Bylo to v Českém středohoří u Litoměřic na svazích Varhoště. Pak dlouho nic, až těsně před svatbou v roce 1984 jsem u zahradníka Josefa Kukly v Lovčicích spatřil kvetoucí orientální hybridy lilí. Jejich vůně a nádherné květy mě naprosto uchvátily. Orientálními hybridům v Lovčicích říkali prostě orientálky, tento termín používám přes třicet let i já. Ihned jsem si v Lovčicích obstaral první cibule a začal je pěstovat v květináčích.

Návštěva vašeho skleníku v Jablonci je mimořádný zážitek. Co všechno v něm dnes máte?

Ve skleníku mám většinou jen orientálky. Jedná se o odrůdy Ing. Pavla Nejedla, které jsem používal ke šlechtění. Většinu plochy však zabírají moje semenáče orientálek. Radu z nich už jsem pojmenoval.

Obecně známá je vámi pěstovaná a ke křížení používaná odrůda 'Jaruna'. Jak byla její šlechtitelská cesta?

Odrůdu 'Jaruna' vyšlechtil Ing. Pavel Nejedlo před více než třiceti lety ze slavné lilie 'John Lea' šlechtitele Yatese. Je to nejvýraznější orientálka typu *pictum*, jakou jsem kdy viděl. Její středový pruh přechází ze žluté do syté červené. Považuji ji za klíčovou odrůdu, ze které vychází více než polovina mých kříženců. Když jsem ji použil pro křížení s odrůdou 'Royal Splendor', získal jsem semenáče velké vitality a unikátního zbarvení.

Pokud si vzpomínám, tak mimo skleník jsem na vaší zahradě žádné jiné lilie neviděl. Je to tak, anebo se pletu?

Ve skleníku mám lilie ochráněné před hlodavci. Mimo skleník pěstuji hlavně denivky, narcisy a rododendrony. Zkoušel jsem zasadit lilie i mimo skleník, ale nedařilo se jim a brzy byly sežrány hryzci.

Jaké používáte metody šlechtění?

Křížím výhradně orientálky, a to klasicky. Utrhnu prašníky z pylodárné (otcovské) rostliny a otku je o bliznu rostliny mateřské. Po určité době se

semeníky napřímí a během října sklízím tobolek v době, kdy začnou v horní části prskat. Vyluštěná semena netřídím. Každou partii semen po vyluštění namočím do sklenice s vodou na několik hodin, aby se vyplavily inhibitory klíčení. Ještě mokrá semena promísím s rašelínovým substrátem v mikrotenovém sáčku a umístím se jmenovkou do krabice v obýváku při pokojové teplotě. Dříve jsem po třech měsících v teple dával sáčky na tříměsíční ochlazení, po kterém následoval výsev hypogeických cibulíček. V poslední době nechávám sáčky se semeny v teple celý rok do dalšího podzimu a pak vysévám hypogeické cibulíčky na záhon ve skleníku během listopadu.

Jaké překvapení máte připravené ve své šlechtitelské dílně nyní?

Moje první semenáčky orientálek měly různé odstíny růžové barvy. Pak jsem se s úspěchem pokusil o květy typu *pictum*, kterým říkám „trojbarevné“. V současné době eviduji minimálně deset nadějných kříženců trojbarevných orientálek. Zatím marně se snažím o orientálky bílé s jasně červeným pruhem. Takový semenáček se mi objevil jen jeden, a to ještě nevím, kde se mi vzal. Našel jsem ho na kompostě, kam jsem kdysi vysypával z mikrotenových sáčků semena, která nevyklíčila. Posledním šlechtitelským pokusem bylo reciproční křížení odrůd typu *pictum* a *rubro-vittatum*. Nevím, co z toho vzejde, ale vkládám do křížení velké naděje.

Bylo by škoda, kdyby se vámi vypěstované semenáče dál nešířily. Zabýváte se jejich množением? V jakém rozsahu?

Všechny svoje nadějně semenáče záhy rozmnožuji šupinováním. Tak mám stále zásobu cibulí pro případné zájemce. Pravidelně nabízím orientálky na podzimní aukci MARTAGONU. Před dvěma lety jsem poslal několik desítek cibulí orientálek liliářům na Hlučínsko. V roce 2015 už moje odrůda 'Jizerské hory' zvítězila v anketě diváků na mezinárodní výstavě lilií v polském Rybniku. Děkuji touto cestou pěstitelce Anežce Hrubé, že během dvou let dokázala z malé cibule vykouzlit rostlinu s více než desítkou nádherných květů.

Vzhledem k vaší pečlivosti bych očekával, že se zaměříte i na náročné metody množení tkáňovými kulturami. Zkoušel jste to?

Tkáňové kultury jsem zkoušel v době, kdy jsem pracoval ve šlechtitelské stanici Turnov. V laboratoři se nám množení „in vitro“ dobře dařilo. Horší to bylo s ozdravováním virózních odrůd. Zkoušeli jsme vypreparovat meristém bez virové infekce, ale ozdravení se nám nějak nedařilo. Prostě virus tam zůstal. Co se množení týče, myslím, že přirozenější je šupinování.

Mimo lilie se věnujete též rododendronům, denívkám, pivoňkám, možná i dalším druhům. I zde šlechtíte?

Vedle orientálek šlechtím hlavně tetraploidní denívky. Na horách dobře rostou a v teplých létech krásně kvetou. Vypěstoval jsem již stovky semenáčů

denívek a mám radost, když se jim daří u mých přátel po celé republice i v zahraničí. V několika posledních letech jsem začal křížit i rododendrony, ale to je běh na dlouhou trať. První květy očekávám až za osm let.

Členem MARTAGONU jste už dlouhá léta. Řadu posledních let pracujete též ve výboru. Kdy a jak jste s MARTAGONEM začínal?

První setkání s větším počtem pěstitelů lilií se mi přihodilo na výstavě lilií v Roudnici nad Labem v roce 1990. Organizoval je nestor našich liliářů Václav Tyle. Na jeho zahradě bylo posezení s celou plejádou liliářů – z Německa, Švýcarska, Slovenska i českých zemí. Tehdy jsem se přihlásil do SZO LILIUM Brno. Členem MARTAGONU jsem se stal až o pět let později na výstavě lilií v Hlučíně, kde jsem byl členem poroty s docentem Verešem. Ten se divil, proč nejsem také v MARTAGONU. Nabízenou přihlášku jsem s díky přijal a od té doby jsem členem MARTAGONU i LILIUM.

Sledujete i liliářské dění ve světě?

Liliářské dění ve světě sleduji na internetu a hlavně v člancích, které otiskuje náš Liliář a Liliářské zprávy.

Profesionální firmy, zásobující trh liliovými cibulemi, se věnují výhradně odrudám na řez. Jsou krásné, ale na zahradách vydrží ve valné většině pouze dva, tři roky. Rozhodně nejsou dlouhověké. Vidíte v tomto směru prostor pro amatérské šlechtitele?

Špičkové odrůdy orientálek, které vyšlechtil Ing. Pavel Nejedlo, se mi daří udržet v dobré kondici už více než čtvrt století. Navíc semenáče vzniklé jejich křížením jsou vitální a krásně kvetou. Jak říkal docent Vereš, důležité je stále křížit a pravidelně vysévat semena. Pak každým rokem vykvétají další a další semenáče. Ve skleníku mám obdobné podmínky pro orientálky české i holandské. Myslím, že částečně mohu porovnat životnost. Naše semenáče orientálek vydrží desítky let. U zahraničních odrůd minimálně 50 procent odrůd nepřežije sedm let pěstování. Jsou samozřejmě výjimky, ale těch není mnoho.

Neměl by MARTAGON vhodně motivovat své členy ke šlechtění zahradních lilií?

Pokud mám správné informace, řada členů MARTAGONU se úspěšně věnuje šlechtění lilií. Většina z nich to činí z lásky k liliím a z radosti, kterou jim přináší tato tvůrčí práce. Dnes žijeme ve společnosti, kdy si za peněžní obnos můžeme koupit cokoli. K radosti z vyšlechtění nových lilií však žádné peníze nepotřebujeme. I zde platí stará moudrost, že největší radost nám přináší to, co je zdarma.

Děkuji panu doktoru Sehnoutkovi za jeho zajímavé odpovědi i za připomenutí staré moudrosti v závěru rozhovoru. Snad dovolí vyslovit moji

pochybnost o její pravdivosti – moje zkušenost totiž říká, že v životě nic není zadarmo. Je jenom otázka, kdo za to platí.

Těšme se na další setkávání s Tomášem Sehnoutkou ať už na schůzích, nebo při jiných příležitostech, a přejme mu hodně úspěchů v jeho všestranné pěstitelské a šlechtitelské činnosti.

S RNDr. Tomášem Sehnoutkou hovořil v roce 2016 Václav Vinčálek

Karel Braun (1936–2015)

Jiří Kovář

Už z nadpisu článku je patrné, že tímhle smutným sdělením musíme bohužel zarmoutit všechny liliáře...

Vzpomínku na liliáře Karla Brauna z Rousínova u Vyškova nelze přejít jen krátkým konstatováním, že nám navždy odešel další liliář. Velmi dobře je mi známo, že byl aktivní zejména v sesterské organizaci LILIUM Brno, kde byl jedním ze zakládajících členů a dlouhá léta tamním členem výboru. Přítel Karel Braun pracoval jako obkladač a tuto profesi vykonával až do odchodu důchodu. Zahrádka a lilie byly jeho velkým koníčkem.

Mám od něj lilie, pěstuji řadu jeho odrůd, psávali jsme si a recipročně vyměňovali naše klubové zpravodaje Liliář a Liliářské zprávy, které distribuoval.

V časech jeho největší činnosti získávaly jeho lilie ceny na všech výstavách. V liliářských soutěžích obdržel za své výpěstky více než 750 ocenění doma i v zahraničí.

Protože se zlatým písmem zapsal coby mimořádně úspěšný šlechtitel, především zahradních lilií, musím na prvním místě jmenovat jeho známou a dnes už klasickou odrůdu 'Evina' z roku 1982, kterou pojmenoval po své první vnučce. Vyšlechtil přes 50 registrovaných odrůd, z nichž mohu jmenovat odrůdy 'Aso', 'Bellada', 'Brno', 'Český Krystal', 'Minaret', 'Mizar', 'Morava', 'Planeta', 'Rondo', 'Uno'...

Neméně důležitá byla jeho ochota předávat své zkušenosti novým liliářům, rád diskutoval na téma pěstování a šlechtění lilií. Z publikační činnosti přítele Brauna si připomeňme jeho články uveřejněné v Liliáři:

- a) Zamyšlení nad šlechtěním lilií (Liliář č. 2/2002).
- b) Pěstování lilií v plastových přepravkách (Liliář č. 4/2009).

Tyto dva články doplňuje Galerie liliářů – Karel Braun (viz Liliář č. 1/2006).

Karel Braun byl pracovitý, ochotný a skromný člověk a hlavně výborný liliář. Čest jeho památce!

Vzpomínka na velkého liliáře aneb jak jsem se u Karla Brauna setkal poprvé s orientpety

Tomáš Sehnoutka

S velkým moravským milovníkem lilií Karlem Braunem jsem se pravidelně setkával na výstavách lilií v Roudnici nad Labem. Vždy jsem se těšil jak na jeho výpěstky, tak na milé rozhovory o liliích na zahradě Václava Tyleho.

Radu let jsem znal Karlovy lilie jen z výstav. Když mi však asi před dvaceti lety řekl, že mu na zahradě v Rousínově pokvetou tehdy ještě téměř neznámé orientpety, neváhal jsem ani chvíli. Vypravil jsem se s jedním pardubickým liliářem k Braunům do Rousínova. Karel Braun mi tak mohl ukázat, že na vršek stále rostoucího orientpetu nedosáhne ani se zdviženou rukou. S takovou vitalitou jsem se u svých oblíbených orientálek nesešel. Jiné orientpety už kvetly, a tak jsem pořídil několik vzácných snímků velkého liliáře na jeho zahradě.

Po ukončení výstav lilií v Roudnici nad Labem jsem se s Karlem osobně už nesešel. Přesto však natrvalo zůstane v mých vzpomínkách.

Kalendárium prací začínajícího pěstitele lilií

Karel Braun

Leden. Příprava pro výsevy, čištění semen, nastříhání jmenovek, dezinfekce dřevěných bedýnek pro výsev, a to vypalováním. Kdo má teplý skleník, začíná s výsevem do propařené nebo dezinfikované půdy s přidáním rašeliny. Výsev dobře zalijeme slabým roztokem hypermanganu a přikryjeme fólií.

Únor. Semena začínají klíčit, odstraníme fólii. Semenáčky nesmí přeschnout. Kdo provádí výsev v lednu, tomu se může stát, že při malém větrání a nedostatku světla rostlinky padají (zalévat Previcurem). Mezi vyšetými řádky kypříme půdu. Nákup lilií pro jarní výsadbu.

Březen. Odstraníme ve studeném skleníku polystyrénové plotny, kterými jsme přikrývali orientální lilie přes zimu. Provádíme jarní výsadbu orientálek do studeného skleníku. Následuje výsadba asiatických na záhony, úprava záhonů. Semenáčky z lednového výsevu mají již druhý lístek, tehdy je přihnojujeme kapalným hnojivem (např. Vegaflo, Floran, Mikro). Záhony přihnojujeme cereritem.

Duben. Z teplého skleníku přeneseme bedýnky s výsevem do studeného skleníku. Tam již raší orientální lilie. Při nižších nočních mrazech chráníme lilie ve skleníku teplometem nebo zapálením svíček. Na záhonech v zahradě již raší hodně lilií, i aureliány. Ty jsou choulostivé na jarní mrazíky (při -4 °C

deformace květů). Přikrýváme je květináči, kbelíky nebo papírovými sáčky. Bude-li v noci mráz, jednoduše určíme, když večer při jasné obloze ve 20 hodin zjistíme teplotu a odečteme 6 °C (naměříme-li +3 °C, můžeme očekávat mráz -3 °C).

Květen. Někdy ještě trvá nebezpečí mrazíků. Kypříme záhony, začínáme s postřikem fungicidy (Ronilan, Bavistin, Bayleton, Topsin, Fundazol nebo dalšími, které jsou momentálně na trhu) a pesticidy (Bi 58, Metation). Pokračujeme s kapalnými hnojivy. Postřiky obměňujeme. První postřiky na jaře děláme ve slabší koncentraci, protože mladé lístečky některých lilií to může spálit, hlavně u orientálek. Míchat lze například Bayleton + Bi 58 + Vegaflor. Ve studeném skleníku zaléváme orientálky, skleník stíníme nebo natíráme modrou barvou, větráme (ventilace, dveřmi), mlžíme orientálky a semenáčky kapalným hnojivem Mikrola.

Červen. Kypříme a odplevelujeme liliové záhony, provedeme další postřik, přesazujeme lednové semenáčky na záhon nebo do větších kontejnerů, které umístíme do polostínu. Chceme-li se zabývat šlechtěním, začínáme s opylováním raných odrůd. Koncem června vybíráme lodyhy pro výstavu lilií.

Červenec. Řežeme květy pro výstavu. Je-li sucho, zaléváme záhony i orientálky a semenáče ve skleníku. Provádíme opylování lilií. Koncem července začínají kvést i orientální lilie, začínáme je též opylovat.

Srpen. Zaléváme, odplevelujeme, kypříme. Odstraňujeme nežádoucí semeníky.

Září. Připravujeme nové záhony na podzimní přesazování. Na každých 10 m² dáváme 1 pytel rašeliny. Lilie ponecháváme na jednom místě 2–4 roky. V polovině září začneme vyrývat asijské i trubkovité lilie, po očištění je dáváme se jmenovkou do PE sáčků, které uložíme otevřené a v chladu. Vyrývané lodyhy, které mají semeníky, dáme bez cibulí do kbelíku s vodou, kde semeníky během měsíce dozrají. Nakupujeme cibule pro podzimní výsadbu.

Říjen. Sázíme lilie na záhony, nejdříve trubkovité, které mohou při pozdním zasazení vymrzat. Asijské odrůdy jsou více odolné. Suché tobolky se semeny dáváme do papírových sáčků, kde dosychají. Koncem října vyrýváme orientálky ze studeného skleníku; takto se přesazují každý druhý rok. Propaňujeme zeminu ve studeném skleníku a při sázení ji namícháme v poměru 1:1 s rašelinou. Nakoupíme další cibule pro podzimní výsadbu.

Listopad. Stále můžeme sázet asijské lilie. Provádíme čištění cibulí orientálek a moříme je 1/2 hodiny v roztoku Fundazolu. Můžeme si připravit substrát pro výsadbu na příští rok. Sázíme cibule orientálních lilií do studeného skleníku, přikrýváme je polystyrénovými plotnami.

Prosinec. Do igelitových sáčků s vlhkou rašelinou vyséváme semena orientálek, sáčky zavážeme a uložíme na 1 měsíc do chladu. Potom je dáme na celý rok do tmavé místnosti při 23 °C. Za ten rok se vytvoří ze semen malé cibulky, které v lednu pikýrujeme do bedniček o rozměru 40 x 30 x 10 cm a dáme je aspoň na tři měsíce do chladu. Teprve začátkem dubna přeneseme bedničky do studeného skleníku. Zde je ponecháme 2 roky, přes zimu je vždy přikrýváme polystyrénem. V prosinci máme více času na čtení literatury o liliích.

Jak je vidět, liliář má práci po celý rok. Dovolenu obvykle stráví na výstavách lilií, ale pro většinu z nás je to koníček, který nám dokáže vytvořit příjemnou pohodu.

Zdroj: zpravodaj sesterské liliářské organizace ČZS Brno LILIUM, LZ č. 1/1995

Jak na to s pacibulkami

Karel Braun

Některé druhy lilií, jako např. 'Pink Champagne', 'Slučajnaja Moskvička', 'Nutmegger', 'Red Start' a jiné, tvoří v létě v úžlabí listů malé hnědočerné pacibulky. Za každým listem je obvykle 1 až 3 ks těchto pacibulek. Do konce srpna vyrostou do velikosti hrášku a některé pustí kořinky ještě na lodyze.

Co teď s nimi? Jestliže mám zájem o jejich rozmnožení, sklízím je od poloviny srpna. Jdou-li lehce odtrhnout, znamená to, že jsou vyzrálé.

Dříve jsem je sázel přímo na záhon, ale od tohoto způsobu jsem upustil, neboť v tu dobu /v srpnu/ bývají veliká horka a pacibulky na záhoně špatně zakořeňují. Nyní to provádím tak, že pacibulky promíchám s vlhkou rašelinou a dám je do nového PE sáčku. Tento sáček uzavřu gumičkou a uložím ve sklepe nebo jiné tmavé místnosti.

Pokud to tímto způsobem zkusíte, budete po 3 až 4 týdnech překvapeni, jak bohaté budou mít pacibulky kořeny. Teprve nyní je vysazují na připravený záhon asi 5 cm hluboko. Je vhodné mít na záhoně zeminu tohoto složení: 1/4 rašeliny, 1/4 písku a 1/4 zahradní zeminy.

Jednou týdně je nutná vydatná zálivka mezi řádky. Prvním rokem přes zimu je dobré přikrýt záhon s pacibulkami listím.

Na jaře téměř všechny pacibulky vyraší. Obvykle kvetou druhým nebo třetím rokem. Pokud je záhon umístěn pod stromy, jsou současně pacibulky chráněny před prudkým poledním sluncem.

Druhým rokem na podzim dám na záhon pěticentimetrovou vrstvu dobré zeminy. Nesmíme zapomenout na pravidelnou závlivku, obzvláště při dlouhotrvajícím suchu. Po třech letech by se cibule měly přesadit na jiné místo.

Obracím se na Vás, vážení přátelé, kteří jste také zkoušeli pěstovat lilie různými způsoby. Neváhejte, napište a rozdělte se o své zkušenosti s ostatními liliáři na stránkách našeho časopisu.

Zdroj: zpravodaj sesterské liliářské organizace ČZS Brno LILIUM, LZ č. 44/1977

Obsah Liliáře č. 2/2016

Strana

- 1 Pozdrav našim čtenářům *Vratislav Novák*
- 2 Z naší organizace
- 2 Ohlédnutí za jarní schůzí MARTAGONU *Vratislav Novák*
- 2 Rok 50. výročí SZO MARTAGON a 50. roč. zpravodaje Liliář *Jiří Kovář*
- 3 Přednáška Vratislava Nováka o pěstování lilií v Hr. Králové *J. Kovář, Vr. Novák*
- 3 Liliář Josef Basik v televizi *Vratislav Novák*
- 3 Výlet pro naše členy do Botanické zahrady *Vratislav Novák*
- 4 Spolkový den v Čakovicích *Vratislav Novák*
- 4 Poděkování za tipy na naše exkurze *Vratislav Novák*
- 4 Přehodnocení pozvání na zahradu předsedy Vratislava Nováka *Vr. Novák*
- 5 Zpráva o hospodaření SZO MARTAGON za rok 2015 *Jindra Halašová*
- 5 Zpráva o revizi *Věra Ječná*
- 6 Rozpočet SZO ČZS MARTAGON na rok 2016 *Jindra Halašová*
- 7 Výstava narcisů – Čakovice 19. 4. – 20. 4. 2016 *Vratislav Novák*
- 8 Pozvánky na výstavy lilií
- 8 Pozvánka na výstavu lilií – Zámek Čakovice 2016
- 8 Výstava lilií a jejich aranžmá Hodonín 2016
- 8 Hejnice 2016
- 8 Rajhrad u Brna 2016
- 8 Výstava lilií v Rakovníku 2016
- 9 Květy na výstavišti v Lysé nad Labem 14. až 17. července 2016
- 9 Žirovnice 2016
- 9 Výstava Květy – Volyně 2016
- 9 Vyhlášení fotosoutěže na rok 2016 *Vratislav Novák*
- 10 Krátce k webovým stránkám www.martagon.cz *Jiří Kovář*
- 10 Webové stránky SZO MARTAGON v roce 2016 *Václav Vinčálek*
- 12 Galerie našich liliářů – RNDr. Tomáš Sehnoutka *Václav Vinčálek*
- 16 Karel Braun (1936–2015) *Jiří Kovář*
- 17 Vzpomínka na velkého liliáře aneb, jak jsem se u Karla Brauna setkal poprvé s orienty *Tomáš Sehnoutka*
- 17 Kalendárium prací začínajícího pěstitele lilií *Karel Braun*
- 19 Jak na to s pacibulkami *Karel Braun*

Karel Braun (foto Tomáš Sehnoutka)

**Výstavy lilí v Rakovníku se konají v synagoze Rabasovy galerie
(foto Jaromír Rezek)**

Z výstavy Květy – Volyně (foto Václav Poslední)